

Verslag symposium 'Samen voor Landelijk Noord'

19 september 2014

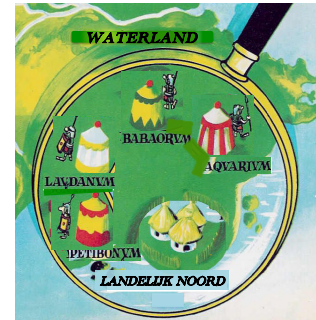
1. Welkom en kennismaking

- welkom door Jan Hendriks, namens de drie initiatiefnemers:
Landelijk Noord is een bijzonder gebied (zo groen, zo dicht bij de stad) en verdient een bijzonder gesprek zoals deze middag (ondernemers, burgers en bestuurders) om met elkaar te overleggen. We zijn het immers op het *simpele* niveau snel eens: het landschap hier is prachtig, je moet zorgen voor een goede landbouw, voor natuur en cultuurhistorie, zodat de stedeling ervan kan genieten. Maar velen hebben daar eigen ideeën bij en het moet allemaal op weinig m², zodat je elkaar flink in de weg kunt zitten. Het doel van deze bijeenkomst is tweërlei:

- beleidsdenkers en ondernemers met elkaar in gesprek brengen, want die spreken soms verschillende 'talen' en dat maakt het *werken* met elkaar dus moeilijk,
- van elkaar weten wat elk van plan is. Zodat je elkaar kunt opzoeken als dat nuttig is en - op zijn minst - rekening kunt houden met elkaar.

Voorafgaand zijn veel voorgesprekken gevoerd over wat ieder de komende jaren van belang vindt. Een deel daarvan zal vanmiddag langs komen, maar er komt ook nog een verslag.

- intro Saskia Groenewoud: het stadsdeel gaat na de bestuurlijke reorganisatie van Amsterdam meer uitvoerend opereren en adviseert de gemeente Amsterdam voortaan over het beleid. Afstemming met stedelijk wethouder Choho (Groen) volgt nog over slagvaardige inrichting van bestuur Landelijk Noord.

2. Inleiding door Govert van Oord, wethouder Midden-Delfland

Midden-Delfland is een veenweidegebied tussen Rotterdam en Den Haag, ruwweg westelijk van de A13 tot aan de kassen van het Westland. Het gebied is ongeveer even groot als Waterland-Oost en geldt vanaf de jaren '50 als rijksbufferzone: beschermd landschap, bestemd als groene ruimte voor de stedelijke omgeving (ca. 2 mln inwoners). Midden-Delfland valt goeddeels samen met het grondgebied van de gemeente Midden-Delfland, je treft er recreatiegebieden aan (oppervlakte ca. 20%, aangelegd in de jaren 50 - 90), natuur (ca. 10%) en landbouw (meest melkveehouderijen). Govert verteld over de erkende rol, die de gemeente vanaf de jaren '90 is gaan spelen als *beheerder* van al dat mooie groen ten behoeve van de stad. Daar was onder meer voor nodig:

- het formuleren van een expliciete visie: gebiedskracht = bedrijfskracht + bestuurskracht
- nauwe samenwerking tussen de gemeente en haar ondernemers
- draagvlak in de omgeving, zoals begrip bij de omringende steden dat *zij* goed zijn in het beheer van de *rode* ruimte, maar *Midden-Delfland* dat het beste doet in het *groen*
- financiering en beleidsafspraken
- draagvlak in de gemeente zelf, bevorderd door een actief-animerende, initiërende rol die de gemeente vanuit haar visie is gaan spelen.

De stimulerende rol van de gemeente komt tot uiting in de talrijke beleidsterreinen, waarop ze actief is: duurzaamheid (cittaslow, project 'duurzaam boeren'), Midden-Delflandfonds (gevoed door omringende gemeenten, het fonds belooft ondernemers voor landschappelijke prestaties), Landschapsvisie (het waardevolle per polder in kaart gebracht, samen met burgers), een streng 'Bestemmingsplan Gras' en een grondinstrument (om vrijkomende grond in agrarische handen te houden).

Gedachtewisseling (1^e ronde)

3. Landelijk Noord is niet alleen voor recreanten uit de stad maar ook voor internationale bezoekers interessant. Zij rijden er nu doorheen op weg naar Marken en Volendam, maar zouden onderweg ook kennis kunnen maken met:
 - *Amsterdam wetlands* (nieuwe benaming, naar voorbeeld Muiderslot = *Amsterdam castle*)
 - de Nederlandse knowhow op gebied van waterhuishouding (internationaal bekend, hier al vanaf 12^e eeuw in praktijk gebracht) is hier 'ter plekke te aanschouwen'!
 - actiepunt voor ??
 - 'systemen' laten zien
 - verbinden aan herdenking Waterlandse Vloed (2016)
4. 'Genieten' door de stedeling rond voedsel (melk, zuivel, kaas).
 - de ervaring is dat '...het kán': de belangstelling van burgers is er, diverse boeren hebben er ervaring mee.
 - maar '... voor je plezier erbij doen' heeft zijn grenzen! Een betrouwbare voorziening voor recreanten moet passen in de bedrijfsvoering. Of dat zo is, hangt onder meer af van de bedrijfsformule (Dikhoeve, Stadsboerderij en Ons Verlangen als verschillende voorbeelden) en beschikbare menskracht (want iemand ervoor in dienst nemen vraagt professionele schaal!). Een complicatie voor veel boeren is dat in het zomerseizoen - het hoogseizoen met recreanten/toeristen - juist alle tijd nodig is op het land (grassen, maaien, enz).
 - Willem Kuiper (Dikhoeve) laat het succes zien van een professionele strategie om het top-segment van Amsterdamse restaurants te bereiken (met wat daarvoor nodig is!). Dit zal niet ieder bedrijf zo willen aanpakken, dus er zijn ook andere formules nodig.
 - we zien veel onbenutte mogelijkheden:
 - geur opsnuiven in koeienstal,
 - zelfs 'een keer met een boer praten' is voor menige stedeling al een ervaring
 - een dag meelopen zou als arrangement georganiseerd kunnen worden
 - een bezoek met de klas (in de wintermaanden, als de boer tijd heeft)

De Poort van Waterland 'staat te trappelen' om dit soort nieuwe ontwikkelingen op gang te helpen brengen. Kan alleen samen met boeren en andere ondernemers in het gebied!

5. Inleiding door Klaasjan Wardenaar (Vista, namens recreatie Noord-Holland)

Klaasjan Wardenaar vertelt over de recreatieve structuren in Waterland, waarin 'De Poort' (zie nevenstaand plaatje) een belangrijke knooppuntrol kan gaan vervullen. Er zijn wandel- en fietsroutes uitgezet, die worden binnenkort vervangen door een knooppuntenstructuur. Gewerkt wordt aan meer vaarroutes (stille sloepen, kano's) en verbeterde recreatieve mogelijkheden aan de Markermeerdijk (investerings daarvoor 'liften mee' op de dijkversterking).

Klaasjan ziet onbenutte kansen (wie kent de Volgermeer?) en verbetermogelijkheden. Daarbij horen:

- kwaliteit wegen (deklaag) in Landelijk Noord
- het knelpunt fiets- en landbouwverkeer op de Poppendammergouw. Vanwege de cultuurhistorische betekenis van deze oude dijk is simpelweg verbreden niet de beste oplossing, maar er moet wel wat gebeuren.
- het verbeteren van oost-west verbindingen bij het Noordhollands Kanaal.

Gedachtewisseling (2^e ronde)

6. De routes zijn in beeld, maar...
 - het gaat niet alleen om *routes* maar ook om *voorzieningen*. Zo'n kaart is juist ook nodig!!
 - er is een gebrekkige structuur van rustpunten (waar kunnen de dames een plas doen?)
 - in Broek in Waterland is de ervaring dat heel succesvolle theetuinen soms juist niet aan kanoroutes e.d. liggen
 - in de vaarroutes is Ransdorp een probleem.
7. Bed & Breakfast is *booming* de laatste tijd. Als je de ruimte in huis hebt, is B&B - vergeleken met bijvoorbeeld een theetuin - qua kosten/baten en vereiste beschikbaarheid van menskracht een aantrekkelijke manier om recreanten te bedienen.
 - niet alleen voor boeren dus!
 - enige discussie over de ruimte in het Amsterdams beleid hiervoor. Volgens sommigen 'is het beleid' teveel gericht op dagrecreatie: de recreant wordt 's avonds weer terug verwacht binnen de ring. Anderen - onder andere mensen van de gemeente zelf - zien dit niet zo.
8. Het Amsterdamse recreatiebeleid gaat ervan uit, dat vooral de boeren zullen zorgen voor de opvang van recreanten. Om allerlei redenen (hoeveel boeren zijn dat, hebben ze wel tijd hiervoor - zie onder 4. hierboven) lijkt dit te gemakkelijk gedacht.
 - een QR-code kan 'het verhaal van de plek' voor wandelende en fietsende burgers toegankelijk te maken zonder dat het boeren tijd kost (in Landsmeer worden wandelroutes op deze manier begeleid, ook elders in Laag Holland worden ze gebruikt)
 - het is zaak om niet alleen individueel, maar ook met elkaar een aanbod voor de recreant in elkaar te zetten.

Afsluiting

Govert van Oord sluit bij de laatste opmerking aan: de kracht van een groene gemeente is dat je samen met je ondernemers aan de stedelijke omgeving een aanbod kunt doen, dat niemand beter kan dan jij. En zo aantrekkelijk, dat de stedelijke omgeving er eigenlijk geen 'nee' tegen kan zeggen ('...the offer they can't refuse'). In Midden-Delfland is de afgelopen 5 jaar een gebiedsmakelaar aan het werk geweest om het ondernemersaanbod te versterken. Het resultaat is onder meer een forse groei van het aantal overnachtingen geweest (van nauwelijks wat naar 20.000 per jaar) en daarmee samengaan inkomsten voor ondernemers. De gebiedsmakelaar werd deels betaald uit POP-gelden, op noemer van economische ontwikkeling.

Zo'n aanbod zou ook in Landelijk Noord (en omringend Waterland) te bedenken moeten zijn, ook al liggen de bestuurlijke verhoudingen hier anders. Jan Hendriks signaleert dat in die gedachtegang niet alleen het RO-spoor in de contacten met de gemeente van belang wordt (zoals tot nu toe bijna altijd het geval was), maar ook andere - bijvoorbeeld economie. En dat hierover ook met buurgemeenten Landsmeer en Waterland het contact kan worden voortgezet.

Kees Diepeveen sluit de bijeenkomst af, met dank aan wie erbij was. Er volgde een geanimeerde borrel, waarin '...offer they can't refuse' nog lang nagonsde.

Bijlage (kwam niet aan de orde, werd wel genoemd in voorgesprekken)

landbouw en voedsel

- verduurzaming, zonnedaken, pilot blauwe diensten
- schaalvergroting, kleine boeren
- groen/blauwe diensten als merknaam, ganzenvlees als streekproduct

landschap en natuur

- evaluatie toetsingskader, beeldkwaliteitsplan, uitwerken landschapsvisie LN als onderdeel van Metropool Landschap Amsterdam, relatie Landsmeerderveld - Landelijk Noord
- bescherming weidevogels, natuurontwikkeling langs IJsselmeerdijk

Symposium 'Samen voor Landelijk Noord'

Aanwezig waren:

F. Bakkum	gemeente Amsterdam
Y. van Basten Batenburg	ANGSAW, vereniging Amsterdam Noord Groene Stad aan het Water
H. v.d. Berg	ANGSAW, vereniging Amsterdam Noord Groene Stad aan het Water
mw. Y. Breedijk	dorpsraad Holysloot
E. Briët	Landschap Noord-Holland
K. Diepeveen	oud-wethouder stadsdeel Amsterdam Noord, nu adviseur 'Dromen Denken Doen'
C. Eenhoorn	bewoner Landelijk Noord, oud-voorzitter Commissie Ruimtelijke Ordening stadsdeel Amsterdam-Noord
mw. S. Fennis	Coördinator Waterlandse Vloed
mw. S. Groenewoud	Bestuurscommissie stadsdeel Amsterdam-Noord
H. Hagendoorn	recreatief ondernemer
J. Hendriks	Centrale Dorpenraad Landelijk Noord
H.J. Hoeve	agrarisch ondernemer
J. van der Hoeven	wethouder, gemeente Waterland
P. Hoogervorst	programmaleider 'Laag Holland', provincie Noord-Holland
mw. S. Kat-Disseldorp	agrarisch ondernemer
mw. P. Koch	dorpsraad Ransdorp
W. Kuiper	agrarisch ondernemer
R. van Leeuwen	Technische Adviescommissie, gemeente Amsterdam
C. Mantel	dagelijks bestuur Hoogheemraadschap Noorderkwartier
mw. M. van Nieuwkoop	stadsdeel Amsterdam-Noord
G. van Oord	wethouder, gemeente Midden-Delfland
J. Oskam	LTO, afdeling Groot Waterland
K. Poldervaart	recreatief ondernemer
G. Prins	voorzitter agrarische werkgroep Landelijk Noord
Mw. A. Proper-Breedijk	educatief ondernemer
E. Proper	educatief ondernemer
R. Quakernaat	wethouder, gemeente Landsmeer
mw. M. Ringma	bewoner Amsterdam Noord, oud-raadslid stadsdeel Amsterdam Noord
mw. M. van Schendelen	voorzitter Technische Adviescommissie, gemeente Amsterdam
J. Splinter	ondernemer, Waterlands Weelde
mw. R. Tienkamp	Staatsbosbeheer
mw. R. Uitentuis	Agrarische Natuurvereniging 'Water Land en Dijken'
mw. M. Vos	Ondernemer, catering / kinderkookcafé
mw. M. Vrolijk-Breedijk	Centrale Dorpenraad Landelijk Noord
K. Wardenaar	Vista, namens Recreatie Noord-Holland